

quinimo sit virtualiter in ea approbata, ut apparet ex d. Bulla cas. 15. ibi: Ad tribunal, audientiam, Cancellariam, Consilium, vel Parlamentum, prater juris Canonici dispositionem trahunt, &c. (ergo cum hic recursus ad Conciliariam Regiam sit secundum juris dispositionem, non solum Canonici, sed etiam naturalis, & divini, ibi, non excluditur, sed virtualiter, & quodam modo expressè permittitur,) ex quibus verbis expressè notat Card. Toletus, in sum. l. 1. c. 17. n. 3. quod iudex secularis, qui secundum juris dispositionem cognoscit de Ecclesiastica persona, in casibus à jure sibi permittis, non intelligitur per d. Bullam communicari.

Quod & etiam insinuant illa verba d. Bullæ casu 16. ibi, quomodolibet impediunt, quominus sua Jurisdictione Ecclesiastica, contra quoscunq; utantur secundum quod Canones, & sacræ constitutiones Ecclesiasticæ, & decreta Conciliorum generalium, & præsertim Tridentini statuunt. &c. ) quoniam hujusmodi defensio naturalis inducta est ad dirigendos judices Ecclesiasticos, nequaquam utentes Jurisdictione Ecclesiastica, ut dicit d. Bulla, sed ea potius abutentes, vim faciendo, non deferentes appellationi legitimæ, cui ab omni jure tenentur deferre, & ea pendente vilenter, & iniquè exequentes suam sententiam, quod omne non secundum Canones est, ut dicit d. Bulla, sed omnino, & directè illi contrarium, & repugnans in magnum vi oppressorū damnum, & Reipublicæ inquietem, & in superioris Ecclesiastici dedecus, ac vilipendium, cui per hujusmodi extrajudicalem, & nudam defensionem obviare curant tribunalia, quæ dirigunt ad observationem juris Canonici, & non ad impediendam Jurisdictionem Ecclesiasticam, quæ fuit Pontificis intentio, in d. Bulla in Cena Domini, ut iudices incurrant censuram, ibi, quomodolibet impediunt, & ibi, impediunt, &c. & pluries hoc utitur verbo.

237 Qui verò impediunt dictam Jurisdictionem, sunt ipsi iudices Ecclesiastici, in quibus verificatur quod dicitur, &c. in d. Bulla, c. 14. ad fin. ibi: Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, &c. ) qui cum debeant procedere secundum jus Canonicum indebitè non opprimendo litigantes censuris, & aliis violentiis, denegando illis appellationis debitam delationem, ad defensionem naturalem, intentando, & pariter attentando sententiæ executionem per appellationes suspensam, ideo ne superiorē vilipendat, nec ejus debito honori aliquid detrahat, charitativa hæc protectio à Principe, ad quem recurrit oppressus, interponitur, ne procedatur in causa, & quidem in his Princeps supremus Ecclesiæ minister est, qui injuriam nullam facit, sed potius præsidium est miseris, ne violentiam, & injuriam (quam Ecclesia non vult, sed odit ratione indiscreti judicis) patiantur, ut optime tradit Llamas 3. p. §. 12. & §. 7. pag. 839. Cæned. in quest. Cano. 45. n. 9.

239 Quapropter si bene perpendatur essentia, verusque effectus hujus defensionis naturalis, iudicem, ad quem appellatum est, summo honore prosequitur Princeps supremus, cum resistat violentiis in conservationem ejus Jurisdictionis, ne iudex à quo aliquid indebitè attentet, pendente appellatione ad ipsum, ut bene considerat Cæned. ubi proximè, sub n. 9. & ideo hæc cognitio per viam violentiæ merito damnosa non reputatur libertati Ecclesiasticæ, sed imò illi valde utilis, & in totam favorabilis est, ut in terminis dicit Suarez l. 4. de immunit. Eccles. c. 44. n. 44. Cæned. quest. 94. n. 35.

imò vergit in ejus summam utilitatem, ejusque respicit favorem, tradit Morl. in empir. jur. tit. 2. de Jurisd. quest. 14. num. 8. Cæned. ubi proximè, num. 9. & post hæc cum Suarez ubi proximè, tenet Ceval. in l. 4. communi contra comm. quest. 897. sub num. 157. & iterum in tract. de cognitione per viam violentiæ, glos. 4. sub n. 4. & post Manuel. Roder. Navar. Covarr. Pacianum, & Chaqueran, probat novissimè Torre Blanca, in tract.

de magia, lib. 3. cap. 26. num. 32. Carol. de Tapia in compila. jur. reg. Neapol. lib. 3. rub. 4. super c. 266. incipit. 242 finis præcepti, n. 8. fol. 28. unde etiam dicitur, Principem secularem hoc casu interponere, & impartiri suum auxilium superioribus Ecclesiasticis contra inferiores, nolentes deferre legitimis appellationibus illis devolventibus juris dispositione Jurisdictionem, ab inferioribus ablatam, ut post alios optime considerat Morla in empir. jur. 1. part. tit. 2. q. 14. num. 8. Salced. in additio ad prax. Bernar. Diaz. 103. versiculo præterea rem hanc, pag. 355. quos referens sequitur Cæned. d. quest. 45. sub n. 9. ad fin. quibus convenit, quod dicit Sese in tractat. de inhibitiō, justitiæ Aragon. cap. 8. §. 4. a num. 3. quod cum fundamentum violentiæ id solum operetur, & inducat, ut scilicet, secularis potestas vim tollat extrajudicialiter, & per modum extrajudicialis, & Christianæ defensionis; aliqua tamen cognitio adhibita circa violentiam, non autem judicialis ordinariæ cognitionis nullas incurrat censuras, cum id fiat ad nudum auxilium dumtaxat, pro tollenda violentia, quod de jure naturali permittum est immutabili, & perpetuo, ob quod non videri praxim hanc adversam esse Canonibus, & Pontificalibus constitutionibus, cum hoc casu Regalis, 244 potestas non se interponat, ut iudex cum Jurisdictione, sed ut legis, & Canonum minister testatur Sese ubi proximè, d. 8. §. 4. n. 5. & sub n. 6.

Quare summa cum ratione nullus iudex Ecclesiasticus habet hos Principes seculares, eorumve consiliarios ut excommunicatos, imò nec ipse beatissimus Papa, nec ullus alius evitat illos, uti intelligendum est, Pontifices maximos noluisse tam ingens damnum per præfatas clausulas ipsis inferre, ut optime considerat Vivald. in explicatio. Bullæ in Cena, n. 107. qui ex n. 102. refert quamplures juris utriusque, ac sacræ Theologiæ Doctores hujus opinionis defensores, per tot secula usitate, & receptæ ab omnibus Christianæ Religionis Principibus. Si enim ex d. Bulla Summus Pontifex illos excommunicatos haberet, ut pastor Ecclesiæ, & curator animarum, illos exhortaretur aliquando, illos monendo, & suadendo, ut à censuris, & ab hac cognitione desisterent; imò in contrarium suam intentionem declaravit expressè (ut statim dicam) ut scilicet illos non incidisse in censuras, præter hanc extrajudicalem cognitionem, in ordine ad tollendam violentiam.

Et quod hic justus Regis recursus non includatur in d. Bulla, nec sub censuris comprehendatur Principes, nec eorum Conciliarii affirmant ultra citatos Salced. in additio. ad prax. Bernar. Diaz, in c. 101. litera A, ex pag. 353. & pag. 346. versiculo nec etiam. Corduba in tract. casuum conscientie, casu 35. versiculo lo secundo. Hamad. latissimè in l. 1. tit. 13. part. 2. in gloss. 4. in verb. ninfuerc. optime Bobadill. in Polit. lib. 2. c. 18. n. 139. in gloss. in litera C. Vivald. ubi supra, num. 109. optime Roderig. 1. part. cap. 156. n. 8. & in additio ad Bullam. §. 9. n. 87. Alphon. à Vega in summa, r. 1. cap. 29. casu 1. in fin. versiculo nota que el Rey, & in c. 85. casu 141. pulchre Azeved. in l. 2. tit. 6. l. 1. recipi. ex versiculo item & decimoquarto. Martinus Nav. in manuali Larinc. e. 27. n. 69. & 70. Cæned. in collecta. ad decretal. collect. 17. & col. 4. n. 1. & iterum, & latè quest. Canon. 45. sub num. 2. & sub n. 7. & sub n. 9. n. 71. nonnullos etiam ad idem citat, & sequitur Josephus Sese, tractatu de inhibiti. instrit. Arag. c. 8. §. 3. sub num. 81. & 83. & a num. 88. cum seqq. & post hæc scripta eum eodè Sese, idem dicit Ceval. in Epist. ad Regem, à num. 92. & in q. 897. à n. 133. & in cognitione per viam violentiæ pluribus in locis, quia in d. Epist. d. n. 92. tentavit probare, quòd cum hic recur. 249 sus ad regem per viam violentiæ sit fundatus in jure naturali, & in ejus principiis, ac jure divino, ac ideo non potest contra illud induci, aut expediri excommunicatio jure positivo adversus illum, quia lex inferioris, & sic jus positivum, non potest revocare legem superioris

rioris, prout est jus naturale, & divinum, quod ego modò non examino, sed sufficiat cognoscere illa Bulla non esse comprehensum, nec loqui hoc de recurru, & nuda defensione.

250 Et prædictis etiam addere poteris Manuel. Roder. in additio. ad §. 9. 87. ubi circa interpretationem Bullæ Cænæ in hæc verba ait: Pero quando la persona Ecclesiastica, que su juez Ecclesiastico la haze agravio, y la oprimè puede recurrir al juez seglar, para que le defienda, pues 251 vemos, que en muchos casos el Principe secular tiene poder sobre los Ecclesiasticos, principalmente quando falta el Superior Ecclesiastico por estar ausente, conforme lo que dicen los sacros Canones, y esto procede con mas razon, quando ay peligro en la tardanza recurriendo al Superior, &c. 253 & paulò post: Y ansi quando se dice en derecho, que los Ecclesiasticos no recurran à los tribunales seculares, se ha de entender, salvo si recurran por su defension, y para que indevidamente no sean oprimidos, (y esto es lo que hizo San Pablo, &c.) & idem dicit idem Roder. in q. reg. q. 6. art. 8. ubi asserit sine timore excommunicationis Bullæ posse Regis Consiliarios per viam violentiæ inter Ecclesiasticas personas extrajudicialiter cognoscere. Torre Blanca in tract. de magia, l. 3. c. 26. n. 31. qui etiam satisfaciit dictæ Bullæ.

253 Igitur existente hac communi Doctorum receptissima sententia, etiamsi ea aliquod juris dubium acciperet (quod non facit, quia est fundata in principiis juris naturalis, & divini, ac positivi) cum sit ad jura consuetudine, maxime immemoriali per tot secula usitata; et standum erit intrepidè, & sine scrupulo, & etiamsi alia sit in contrarium opinio, ut latius, & optime probavimus supra, prælud. 3. circa justificationem consuetudinis immemorialis, ubi videre poteris à princ. pluribus citatis Doctoribus; alia autem doctrinæ, quæ hujus argumenti responsioni conducunt, videnda sunt in sequentibus.

254 Nec etiam obstat tertium argumentum pro contraria parte supra adductum n. 31. ex Rotæ decisione de anno 1560. quâ stat declaratum recurrentem ad tribunal seculare justitiæ Aragonum incidisse excommunicationem Bullæ in Cena Domini, cui conatur respondere post hæc Ceval. in epist. ad Regem, quòd in illa decisione pars prevenit inhibitionem, antea quam iudex Ecclesiasticus de causa principali cognovisset, nec vim, aut gravamen aliquod intulisset, quo casu (inquit ille) justissimè fuisse per eam declaratum incurrisse in Bullam Cænæ.

256 Sed miror tantum virum, verissimum illius decisionis sensum non caluisse, & claram ejus determinationis intentionem ignorasse, cum ad oculum sit, contra cujus responsonem directò multa notabilia, ac juridica congerit doctissimus Sese in epist. ad Regem, num. 77. cum multis sequentibus, quem meritò carpit ac evidenter convincit, dicens deceptum fuisse, ubi refert illius Regni praxim juris firmiæ, ne pendente justa appellatione Ecclesiasticus exequatur, quæ ferè in nullo discrepat à nostra, prout videbimus latius infra, c. seq.

257 Et pro illius decisionis declaratione, & responsonem plura recenset fundamenta Sese in tract. de inhibiti. c. 8. §. 3. à n. 115. in comprobationem, & corroborationem eorum, quæ referuntur in d. decisione contra nostrum recursum, & postmodum alia quamplurima contra illam inserit pro recurru justificatione, & tandem omnibus satisfaciit, & bene, quem tu videre poteris, quia latissimè prosequitur juxta ea quæ nos supra, in prælud. diis scripsimus.

258 Et pro ejus verissima satisfactioe dicendum est, ut ex ipsius decisionis tenore satis apparet, Dominos de Rota aliter sensisse de recurru ad tribunal justitiæ Aragonum, quam praxim illius Regni in rei veritate se habet, ut bene considerat Cæned. in q. Canon. 45. n. 42. in prin. licèt obiter. Supponitur enim in illa justitia Aragonum, prout est jus naturale, & divinum, quod ego modò non examino, sed sufficiat cognoscere illa Bulla non esse comprehensum, nec loqui hoc de recurru, & nuda defensione.

gon. per hunc recursum procedere cum plena causæ cognitione judicialiter, & cum Jurisdictione. Et enim cum provisio Regia ordinaria, qua nos in Hispania utimur, in illo regno inhibitiō dicitur, ne lite pendente, &c. quæ quidem inhibitiō prima quidem facit, nomine attento, sonat in Jurisdictionem, quia anima inhibitionis est Jurdictio, quæ à jure Canonico, & Tridentino non expeditur absque legitima causæ cognitione, ab eo, qui super negotio Jurisdictionem habet; idèd nihil mirum ut juris principiis prima facie attentis, tot contra illam applicarent Domini de Rota illa fundamenta, quæ expressè conveniunt inhibitioni, & cognitioni Jurisdictionali, non tamen nudæ defensionis naturali, & Regiæ protectioe extrajudiciali. Hanc intellectum mihi probant verba illius decisionis ibi, dicebatur enim, talem consuetudinem, tanquam improbam, factis Canonibus inimicam, quæ clericos Jurisdictioni laicorum quandoque supponit, non fuisse attendendam, equaliter de quando, de judiciis, &c. quod quidem aliud foret judicandum per ipsam decisionem, si cognovissent illi Domini de Rota naturam, & effectum: illius juris firmiæ, & ejus praxim, ut si quædam nuda defensio, & extrajudicialis cognitio absque Jurisdictione ad tollendam violentiam dumtaxat, juxta quæ hæcenus dicta sunt in prælud. 3. prout & manifestissimè adnotavit illa Rotæ decisio inferius in hæc verba: Nec decisiones Rotaes Achill. 6. de appell. in impressis, R. P. D. Decani in illa Taracon. Villa de Reus die 4. Decemb. 1592. & R. P. D. Blancheri in Salmant. Canonatus die 24. Maii proxime præteriti, suffragabantur Paulo, quia licèt per illas decisiones concederetur facultas quandoque recurrendi ad iudices laicos, & invocandi nudum eorum auxilium ad defendendum propriam eorum possessionem, qua quis de facto spoliatur, & quam quis propria etiam autoritate defendere posset: nusquam tamen dicitur in eis, quòd talis recursus fieri posset ad effectum obtinendi inhibitiones, & mandata contra Prælatos, & iudices Ecclesiasticos; hoc enim nunquam docuit Rota, quæ optime novit iudices laicos, nec actu, nec habitu habere Jurisdictionem in clericis; imò illius esse penitus incapaces, &c. Ex quibus quidem verbis clarè, & evidenter apparet, Rotam in eadem decisione habuisse intentionem tollendi, & reprobandi recursum, cognitionem secularium per formam Judicalem, & Jurisdictionalem, prout ibi putavit, & concepit in illo casu, ac supponit: non tamen cognitionem extrajudicalem, & recursum ad suprema tribunalia per modum extrajudicialis, & nudæ defensionis, confirmando secum aliis similibus Rotæ decisionibus, in confirmationem Regii recurru, & protectionis latis, de quibus nos superius in prælud. 3. circa justificationem consuetudinis immemorialis, & in prælud. 5. in fundamento 5. ubi latius fundavimus.

Hanc etiam nostram interpretationem post hæc scripta invenio sentire doctissimum Sese tract. de inhibiti. c. 8. §. 3. qui post longam disputationem super fundamentis ipsius decisionis à n. 199. usque ad n. 197. dicit in n. 171. illius decisionis determinationem dubiam judicandam, & reddi per ab eo dicta; quia hic recurru ad Principem ratione violentiæ quam committunt iudices Ecclesiastici, attentando legitima appellatione pendente, cum sit extrajudicialis, ut tollatur violentia, non ad cognoscendum de causæ merito, nec ad jubendum aliquid fieri, aut revocare, ut Rotalis illa decisio opinatur, sed solum ne aliquid fiat violenter in superioris judicis vilipendium, donec à Romano Pontifice debitum remedium provideatur, quod Curia Romana semper amplexa est. Hæc ille, idem etiam tenet, & respondit Cæned. in q. Canon. 45. n. 58.

Et cum hoc falso supposito, quo opinatur in casu, de quo ibi, Jurisdictionaliter procedi; nihil mirum, ut ad principium dixerit, illum incidisse in excommunicationis

nicationis sententiam, quia recurrendo ad iudices saeculares causam praebuit, ut immunitas Ecclesiastica violaretur, quia licet per jurisdictionalem cognitionem (quam supponitur violari) sitarendum: tamen per hanc cognitionem extrajudicialem, & nudam defensionem, quae est charitativa protectio, non solum non violatur immunitas Ecclesiastica, sed potius auxiliatur, & defenditur, ut fatius in responsione ad secundum argumentum supra diximus, & probavimus a num. 289. & probat expressè Bulla Martini Papae statim referenda.

265 Et ideo bene respondet Cened. ubi proxime, n. 52. & seqq. quod illa ratio non urget, siquidem, quamplurimi sint casus, in quibus Ecclesiastica persona, eorumque bona Regiae jurisdictioni optimo jure subijciuntur, absque illo censurarum incurfu, nec immunitatis Ecclesiasticae violatione, ut videre licet per eundem in collecta ad decreta. 37. ex n. 2. & prosequitur latissime Bobadil. in politis l. 2. c. 18. a n. 50. per totum, & a prin. quam rationem latius ibi insequitur.

266 Minus etiam obstat alia Rotae decisio Ocsensis Penitentiariae Lunae 10. April. 1595. coram Blancheto, qua determinatum fuit, recurrentem ad iudicem laicum esse excommunicatum per Bullam Coena, quam decisionem ad literam refert Sese in tract. de inhibitione. just. Arago. cap. 8. §. 3. a n. 187. eam etiam refert Farin. in consil. 68. inter decisiones causarum criminalium. cui pariter satisficit etiam, prout in casu supradictae praecedentis decisionis fuit responsum, ut inferius patebit, quae loquitur, quando tribunal saeculare procedit in tollenda vi per viam, & ordinem judiciale, ut ex ea patebit.

267 Et insuper respondetur, quod in casu illius decisionis non fuit interposita appellatio ad Papam, aut iudicem Ecclesiasticum, sed ad ipsum iudicem laicum ut hac via tolleretur violentiam, prout & ego vidi quandam querelam certi advocati ignari, & non experti in his violentiarum causis, (quia nunquam vixit in aliquo supremo tribunali, ubi duntaxat ventilantur) qua dicebat: *Taviendo in parte interpuestos su appellacion para delante vuestra Señoria, el dicho juez Ecclesiastico no se la quis o torgar, &c.* & sic nihil mirum, ut in decisione huic simili advocatus petierit protectionem Regiam per viam appellationis, ut constat ex verbis ejusdem decisionis, ibi: *Nec excusari potest Paulus a tali recurfu, ex eo, quod postea voluerit prosequi gravaminis causam coram Ecclesiastico, quia talis excusatio non habet locum, quando recurri potest ad Ecclesiasticum, qui tale gravamen impedit, prout poterat Paulus adeundo Metropolitanum, vel nuntium Apostolicum, & illum ad istum effectum non recurrisse, eventus docuit, quia neutrum adducit, provisiones Regiae multo magis hoc declarant, &c.* Ecce verba clara, quibus dicitur in casu, de quo ibi, per viam appellationis, non ad Ecclesiasticum, sed ad saecularem recurrisse, quod & manifestant verba, quae statim sequuntur, ibi: *Ex quibus nihil aliud inferri potest, nisi quod ipsi iudices volunt de causa Ecclesiastica cognoscere, quod est admodum absurdum, cum iudex laicus sit incapax jurisdictionis in personas Ecclesiasticas, & eorum causas, &c.* Et hoc idem in terminis clare colligitur ex eodem Prospero Farinacio in d. consil. 68. num. 7. qui sic declarat, & intellexit dictam Rotae decisionem in hac verba, ibi: *Et demum prolata sententia non appellavit ad Papam, ejusque sanctam sedem Apostolicam, prout regulariter appellari solet, & debet; sed ad superiores, volens intelligere de iudicibus saecularibus, prout postea facto se declaravit assignando Regias provisiones in foribus Cathedralis Ecclesiae.*

268 Quo supposito, quid mirum ut in eadem Rotae decisione incidisse in censuras Bullae in coena Domini, declararetur appellans, deviendo legitimis modis recurfus,

& nudae defensionis, quia Regius recurfus fundatur dumtaxat in denegata delatione legitime appellationis interpositae a iudice Ecclesiastico, ad iudicem similiter Ecclesiasticum superiorem sive ut frequentius accidit, ad Sedem Apostolicam; in tantum quod si conquisitus protraheret hac via processum ad Curiam Regiam, illum statim remitteret iudici Ecclesiastico absque ulla violentiae cognitione, judicantes Senatores de hac appellatione, ac si appellatio nulla fuisset interposita, decernendo non venire in statu, aut per debitum ordinem, de quo nos latius infra cap. 2.

Est insuper adnotandum, quod in casu dictae decisionis varie super illo articulo incurfus censurarum fuit determinatum, nam prius audire Rotae, deinde a vicario urbis, in secunda instantia, postmodum appellate ipso condemnato, & causa commissa ad quendam auditorem cameram, seu ejus locum tenentem Prosperum Farinacium in tertia instantia, & revocavit duas sententias supradictas, immunitatem eum declarantem, ultima Julii 1592. cujus sententia transiit in rem judicatam, ut testatur, & adnotavit Sese de inhibitione, d. c. 8. §. 3. a n. 182. cum seq. ubi a n. 185. dicit, quod postmodum anno 1593. occasione alterius litis diversae illa exceptio fuit opposita, & declaratum, prout in d. decis. Ocsens. de ejus declaratione haecenus tractavi, & de vario illius decisionis, & casus progressus vide ipsum Sese ibi per multos numeros, ad quem te remitto.

Dato casu (quem ego nego) quod illae decisiones 271 determinaverint contra nostram consuetudinem laudabilem, & praescriptam legitime, & quod in casibus, de quibus nos diximus, & probavimus evidenter ex eisdem, non loquerentur; adhuc eorum determinationi standum non esset, cum plures magni numero alias decisiones in comprobationem hujus recurfus ad Regem in modum defensionis ad tollendam violentiam tempore determinavit Rotae, ut constat ex eis quas nos congestimus supra, in pralud. 3. circa justificationem consuetudinis, & iterum in pralud. 4. & quando inter ipsas decisionem daretur aequalitas contraria, & opposita opinionis (quod non datur) illa longe verior, & sequenda foret, cui favet consuetudo, de quo latissime plura dixi supra in d. pralud. 3. circa justificationem consuetudinis a princ. maxime, quia pro recurfu ad Regem pro tollenda violentia stat maxima Doctorum caterva, & communis opinio nemine ferè dempto (uno tantum Azore) quos retuli supra, hoc c. n. 16. & alios plurimos in discursu hujus capituli, & in terminis post haec scripta uno verbo dicit Sese de inhibitione. cap. 8. §. 3. n. 95.

Imò facit, quod in terminis pro responsione dictae 272 Rotae decisionis pulcherrimè consideravit Cened. in quest. Cano. 45. n. 50. & 51. quod licet Rotae in eligenda opinione magna sit autoritas, imò ipsa communem opinionem faciat, tamen [dicit ipse & non caute] Rotae tribunal [sub eorum venia] evenire aliquando solet, ut errore decepti labantur (quod ego non dixerim) ut adnotat Doctores citati a Neviz. in libro 5. Sylva nuptial. num. 62. & Petr. Magdalen. in tractatu de 273 nuncup. testam. p. 1. cap. 9. n. 35. ubi allegat illud proverbiale dictum, *Rota rotat*, vel diversimodè aliquando judicat, & Rotae tantum esse deferendum, quantum ratio ipsa urget, ex Menoch. lib. 2. praesumpt. 71. n. 15. & probat insuper ipse Cened. quod licet magna sit auctoritas, & probabilis; tamen ad decisionem causarum non est necessaria ejus decisio, quia jus non facit, ex quo infert ad responsionem prioris decisionis Rotae a nobis adductae, quod licet in illo casu non legitimo 275 modo usus fuisset appellans Regio recurfu, & in casu non sibi licito, inde tamen non erit rectè inferendum, quod omnis recurfus ad Regem pro tollenda violentia 276 illata per Ecclesiasticum sit injustus.

Aliae etiam nonnullae Rotae decisionem, sunt quae licet

licet videantur recursum ad iudices laicos reprobare; nihilominus eisdem pariformiter respondetur: ut scilicet, recursum ad Principem non excludant pro defensione naturali, & pro tollenda violentia extrajudicialiter, & absque Jurisdictione, ut ex eis evidenter apparet, & imprimis Rota. 1. April. anno 1604. coram R. P. D. Penna, de qua testatur Torre Blanca in tract. de Magia, lib. 3. cap. 26. a n. 34. quae decisio in sequentibus verbis disponit.

277 Cum Martinus de Padilla Senior resignasset beneficium in manibus S. D. N. Clementis VIII. ad favorem Martini junioris anno 1596. & literis super resignatione expeditis, & coram Provifore Lucensi. earum executoris praesentatis, opposuit se Petrus Grati per eodem beneficio provifus per obitum resignatis, agentes Petri a praesentatione cujusdam termini, quem nimis brevem esse praetendebant, appellaverunt, & recursum habuerunt ad Gubernatorem generalem Regni Galliciae, & praemissa Narrativa, quod ad ipsum pertinebat cognitio super violentiam factam per iudicem Ecclesiasticum, quam amovere, & tollere debebat, obtinuerunt eidem Provifori mandati sub poena amissionis temporalitatem, quas habeat in dicto Regno, ut eidem Petro concederet appellationem, aut infra tres dies sequentes transmitteret sibi processum, ut eo viso provideret.

Causa in Rota introducta, Petrus nulla facta mentione de recurfu, nec obtenta absolutione ab excommunicatione pro praedicto recurfu idem beneficium a Sede Apostolica impetravit. Sed quia Martinus praetendebat gratiam a Petro obtentam, ei non suffragari, dubitavi, an constaret de tali recurfu, quia ad praedictum effectum Petro obstat: & Rota, utraque parte informantem ob recursum obitare censuit, quia recurrendo ad iudicem laicum ipso jure incidit in sententiam excommunicationis, cum causam praebuerit, ut immunitas Ecclesiastica violaretur, cap. novis. c. gravamen, de sent. excomm. Et ex textu (quem ignoret non licet) in processu in Bulla in Coena Domini, quae singulis annis solemniter publicatur in §. 16. gravi anathemate feriuntur, qui ad Cancellarias, & Curias saeculares recurrunt pro obtinendis prohibitionibus, & mandatis contra Praelatos Ecclesiasticos, cum iudices laici sint incapaces Jurisdictionis in clericos exercendae, cap. Sacerdotibus, 1. q. 1. c. ita Dominus. 19. dist. c. bene quidem §. ista scriptura, cap. denique, cap. si Imperator, 96. d. & iudicibus Ecclesiasticis sint inferiores, d. c. denique, Clem. Roman. de jur. ideoque non possunt, nec debent Ecclesiasticos corrigere, aut eis inhibere, aut alia praecipua facere, praesertim poenalia, prout in casu proposito, Abb. in d. c. qualiter & quando, n. 2. de judi. Mar. Socin. in cap. si quis clericus, n. 8. & in c. sane 3. n. 10. de for. comper. Rot. decis. 10. de consuetud. in antiq. & dum praetextu violentiae audent iudices laici iudicibus Ecclesiasticis superioris ordinis praecipere, aut inhibere, audent sacris Canonibus, & perpetuo Ecclesiae usui (quae semper hujusmodi recurfus damnant, & anathemate plectendos censuit, graviorem violentiam inferre. Et consequenter Petrus non potuit acquirere beneficium imperatum, quorum gratia fuit ipso jure nulla, cap. postula. de clerico excommuni. minist. cap. cum hinc, de etate, & qual. ordin. Innocent. in cap. post electionem, n. 21. d. concess. praeben. Selva part. 3. de benef. quest. 4. n. 22. facit Covar. in c. alma mater, part. 1. c. de i. §. 3. n. 3. ubi testatur de communi.

279 Ad excusationes datas per informantes pro Petro sequentes responsiones dedit Rota: Ad primam, quod recurfus fuerit habitus non ab ipso Petro, sed Alphonso ejus Patre, de cujus legitimo mandato non constabat, fuit responsum, primum istos recurfus ad iudices saeculares praesumi factos ad instantiam, & petitionem eorum; qui habent interesse in causa, ut fuit saepe in Salgado de protect. Reg.

Rota decisum, & signanter in causa Carthagenensi. portioni die 14. Novembr. 1594. coram R. P. D. Seraphino, & in causa civitatis Scholasticae 24. Martio coram Pamphilio, & nuper coram me in causa Hispanensi. beneficii die 22. Martii proxime praeteriti.

Sed quia alii ex Dominis dicebant hoc non procedere, ubi agitur de incurrenda poena inhabilitatis, quo casu requirantur probationes concludentes, & quod de mandato recurrentis habeatur fides, ut fuit conclusum in causa Vincent. Cantoriae die 14. Julii 1610. coram Domino meo Litta, fuit 2. responsum, Petrum satis habuisse scientiam hujus recurfus, & illam ratam habuisse, primum quia recurfus fuit habitus, & provifio a generali Gubernatore Galliciae fuit obtenta in civitate Corunniae die 1. Augusti 1597. & tandem Petrus sub die 18. Junii praecedentis quidem anni 1597. dederat mandatum Petro de Lemos specialiter ad hanc causam ad comparandum coram quibuscumque iudicibus in Regia Curia Vallisoletae, & in Regni Galliciae 280 ad obtinendum quascumque provisiones, Secundò, fuit responsum Petrum usum fuisse de provifione, quia die 3. Augusti ejusdem anni 1597. Notarius ad instantiam patris ejusdem Petri notificavit dictam provifionem Provifori Lucensi. Tertio dicebatur oriri probationem sufficientem ex propria comparitione ejusdem Petri in loco iudicii sub die 14. Octobris ejusdem anni, & ex decreto sibi intimato, & ex acta comparitione cum clausula, citra revocationem sui procuratoris, & ex pluribus aliis comparitionibus, & actis per eundem Petrum factis, ex quibus dicitur sufficienter constare de scientia recurfus, & cum Petrus non reclamaverit, vel renuntiaverit provifioni iudicis saecularis, & reperiretur in processu, ex tot actibus videbatur illum scivisse, & ratam habuisse.

Ad secundam excusationem deductam ex clausula supplicationis, *teque absolventes*, quae concedi consuevit impetrantibus quacumque gratias ad effectum validitatis, & subsistentiae illarum, informantes contra Petrum dicebant talem absolutionem non prodesse impediens executionem literarum, Apostolicarum, tanquam violatoribus libertatis Ecclesiasticae, & allegabant Felin. in c. Apostolica, in prin. versio. idem de absolutione, de exceptionibus, & Rebuff. in prax. tit. de form. & declaratione novae provifionis, versiculo *teque absolventes* n. 12. & 13. Mandul. tract. de signat. gratia, versiculo *absolutio ab excommunicatione*, ad fin.

Sed haec responsio non satisfacit Rotae, quia Felin. fundavit se in concl. Innocent. VIII. & Rebuff. in conclus. Julii III. & similiter Mandul. in conclus. tunc vigente, quae per mortem conditorum expiravit, & ideo amplexa fuit conclus. 65. S. D. N. Clement. PP. VIII. qua cavet; praeteritam generalem absolutionem a censuris Ecclesiasticis non suffragari violatoribus Ecclesiasticae libertatis via facti ausu temerario Apostolico mandato non obtemperantibus, & Nuntios, vel executores Apostolicae Sedis, & officialium eis commissisa aquentes impediens, si propter praemissa, vel aliquod eorum excommunicati a jure, vel ab homine per quatuor menses scienter excommunicationis sententiam sustinuerunt, cum non vigente hac clausula habitus fuerit recurfus, contra Petrum merito fuit responsum.

Ad tertiam excusationem pro Petro deductam, quod 281 ille recurrendum in casu licito, & permisso pro defendenda propria possessione, quem casum nec Canones, nec decisiones Rotales damnant, quin potius videntur permittente, ut apud Achillem decisio 36. de appella. in impressi, & etiam in causa Tarracoenf. Villa de Reus die 4. Decembris 1592. coram D. Seraphino & in causa Salman. Cantoriae die 14. Maii 1596. coram illustrissimo Blancheto, tunc Rota Auditore, fuit responsum, sicut aliàs Rota responderat in causa Oxonenf.